

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра іноземної філології і перекладу

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету

Інна САВИЦЬКА

2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри іноземної філології і перекладу
Протокол №9 від «24» травня 2024 р.

Світлана АМЕЛІНА

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Англійська мова
та друга іноземна»

Валентина СТРИЛЕЦЬ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД»

Спеціальність:	035 – Філологія
Освітня програма:	«Англійська мова та друга іноземна»
Факультет:	Гуманітарно-педагогічний
Розробник:	Сидорук Галина Іванівна, доцент кафедри іноземної філології і перекладу, кандидат філологічних наук, доцент

Київ – 2024 р.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД (АНГЛІЙСЬКА МОВА)»

Освітній ступінь, галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітня програма		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
Спеціальність	035 Філологія	
Спеціалізація	035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)	
Освітня програма	Англійська мова та друга іноземна	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова за спеціальністю	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ICTS	4	
Кількість змістових модулів	1	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Восьмий семестр		
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4	4
Семестр	8	8
Лекційні заняття	-	2
Практичні, семінарські заняття	36	12
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	144	76
Кількість тижневих годин для денної форми навчання	3 год.	-

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є формування інтерактивних навичок і вмінь письмового й усного науково-технічного перекладу з англійської мови на українську та навпаки.

Завдання курсу: ознайомити студентів з теоретичними положеннями дисципліни:

- 1)розглянути вимоги до перекладу наукової й технічної літератури;
- 2)ознайомити студентів з видами технічного перекладу;
- 3)проаналізувати особливості науково-технічної літератури. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

-базові поняття та положення науково-технічного перекладу, видно-часові форми і категорії стану дієслів;

-основні категорії іменника, прикметника, прислівника; типи речень; функції артиклів та їх переклад.

вміти:

-використовувати основні часові аспектні форми дієслів для позначення дій, що належать до сфери теперішнього, минулого і майбутнього часу, активного чи пасивного стану (відповідно до мети й специфіки перекладу);

-правильно використовувати всі граматичні форми іменника, прикметника, прислівника, герундія, інфінітива(відповідно до мети й специфіки перекладу);

-використовувати модальні дієслова, розуміти і відрізнити найменші відтінки їх значень у науково-технічних текстах;

- демонструвати знання синтаксичної організації англійської мови у процесі науково-технічного перекладу;

- працювати з обов'язковою і додатковою літературою з метою набуття і поліпшення навичок самостійної роботи за фахом.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 13. Здатність до здійснення аспектного перекладу текстів аграрного спрямування в англійсько-українській мовній парі з дотриманням лексико-граматичних норм та з урахуванням жанрово-стилістичних особливостей.

ФК 14. Здатність використовувати сучасні системи автоматизованого перекладу, а також володіти прийомами забезпечення якості перекладу.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.

ПРН 20. Мати навички аспектного перекладу; знати основні принципи передачі в перекладі лексико-граматичних та жанрово-стилістичних особливостей матеріалів аграрної сфери.

ПРН 21. Уміти використовувати сучасні системи автоматизованого перекладу, різні цифрові інструменти перекладача, а також послуговуватися прийомами забезпечення якості перекладу.

**3. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПЕРЕКЛАД” (АНГЛІЙСЬКА МОВА)
ДЛЯ ПОВНОГО ТЕРМІНУ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	Тиж-ні	Усь-о-го	у тому числі					Усь-о-го	у тому числі					
л			п	Л б	інд	с.р.	л		п	ла б	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Основні положення перекладу науково-технічної літератури. Жанри, моделі та різновиди науково-технічного перекладу														
Тема 1 Основні положення перекладу науково-технічної літератури. Жанри, моделі та різновиди науково-технічного перекладу.	1			3			12	12	2	2				8
Тема 2. Граматичні особливості перекладу науково-технічної літератури.	2			3			12	8,5		0,5				8
Тема 3. Морфологічні труднощі перекладу науково-технічних текстів. Форми числа іменника. Абсолютний генетив. Субстанти-вований прикметник.	3	4		3			12	8,5		0,5				8
Тема 4. Лексичні проблеми перекладу науково-технічної літератури. «Хибні друзі перекладача». Способи перекладу лексичних одиниць. Перекладацькі лексичні трансформації.	4	14		3			12	8,5		0,5				8
Тема 5. Термінологічні особливості перекладу науково-	5	9		3			12	8,5		0,5				8

технічної літератури. Науково-технічні терміни. Переклад префіксальних та суфіксальних термінів. Роль фахової термінології в науково-технічному перекладі.												
Тема 6. Аналіз синтаксичних засобів у науково-технічному перекладі. Формальний підмет у реченні. Передача значень синтаксичних конструкцій..	6	10		3			12	10		2		8
Тема 7. Переклад науково-технічної документації та патентів.	7	8		3			12	12		2		10
Тема 8. Особливості перекладу окремих груп назв: а) навчальних закладів, факультетів, кафедр, лабораторій, б) журналів, наукових і технічних установ.	8	4		3			12	12		2		10
Тема 9. Переклад статті з науково-технічної тематики. Анотаційний та реферативний переклад науково-технічних текстів.	9	11		3			12	10		2		8
Тема 10. Аудіювання автентичних текстів англійською мовою, усний переклад. Креативне письмо, твір, переклад.	10			3			12					
Тема 11. Опрацювання текстів за темою і переклад з аркуша на швидкість	11			3			12					

Тема 12. Креативне письмо (доповідь, презентація) на тему інтерпретації англомовного науково-технічного тексту та його перекладу. Module Test Paper	12	2		3			12					
Разом за змістовим модулем							2	2				
Усього годин		180		36			144	90	2	12		76

4. Темі семінарських занять
Навчальним планом не передбачено.

5. Темі практичних занять
8 семестр

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Змістовий модуль. Науково-технічний переклад	
1.	Тема 1 Основні положення перекладу науково-технічної літератури. Жанри, моделі та різновиди науково-технічного перекладу.	3
2.	Тема 2. Граматичні особливості перекладу науково-технічної літератури.	3
3.	Тема 3. Морфологічні труднощі перекладу науково-технічних текстів. Форми числа іменника. Абсолютний генетив. Субстантивований прикметник.	3
4.	Тема 4. Лексичні проблеми перекладу науково-технічної літератури. «Хибні друзі перекладача». Способи перекладу лексичних одиниць. Перекладацькі лексичні трансформації.	3
5	Тема 5. Термінологічні особливості перекладу науково-технічної літератури. Науково-технічні терміни. Переклад префіксальних та суфіксальних термінів. Роль фахової термінології в науково-технічному перекладі.	3
6	Тема 6. Аналіз синтаксичних засобів у науково-технічному перекладі. Формальний підмет у реченні. Передача значень синтаксичних конструкцій.	3
7	Тема 7. Переклад науково-технічної документації та патентів.	3
8	Тема 8. Особливості перекладу окремих груп назв: а) навчальних закладів, факультетів, кафедр, лабораторій, б) журналів, наукових і технічних установ.	3
9	Тема 9. Переклад статті з науково-технічної тематики. Анотаційний та реферативний переклад науково-технічних текстів.	3

10	Тема 10. Аудіювання автентичних текстів англійською мовою, усний переклад. Креативне письмо, твір, переклад.	3
11	Тема 11. Опрацювання текстів за темою і переклад з аркуша на швидкість	3
12	Тема 12. Креативне письмо (доповідь, презентація) на тему інтерпретації англомовного науково-технічного тексту та його перекладу. Module Test Paper.	3
Всього за 8 семестр:		36

6. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачено

7. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Комунікативні вправи на введення в тему НТП. Опрацювання аграрного тексту. Самостійне аудіювання.	12
2.	Особливості перекладу власних імен, інтернаціоналізмів. Лексичні вправи. Самостійне аудіювання.	12
3.	Лексико-стилістичний аналіз тексту. Перекладознавчий аналіз тексту.	12
4.	Дискусія на тему перекладацьких технологій. Міжмовна комунікація та Інтернет. Культура спілкування в Інтернеті. Письмовий тест. Написання твору – перекладу на основі україномовного науково-популярного тексту.	12
5.	Аудіювання з письмовими нотатками студентів. Огляд лексики та її інтерпретації. Роль Інтернету в професійній діяльності перекладача. Реферативний переклад. Самостійне аудіювання.	12
6.	Читання та коментар лексики аграрних текстів. Переклад галузевих текстів. Реферування текстів мовою оригіналу.	12
7.	Читання та коментар лексики аграрних текстів. Переклад на швидкість галузевих текстів. Реферування текстів мовою оригіналу. Реферування текстів цільовою мовою. Лексико-граматичний аналіз та переклад тексту.	12
8.	Комунікативні вправи. Опрацювання тексту та його переклад. Вивчення активної лексики та техніки перекладу. Аналіз перекладацьких технологій.	12
9.	Лексичні та стилістичні вправи. Лексико-стилістичний аналіз тексту. Перекладознавчий аналіз тексту.	12
10.	Дискусія на тему: Технології перекладу наукових текстів. Письмовий тест на засвоєння лексичного матеріалу.	12
11.	Аудіювання та аналіз тексту. Опитування з перекладознавчим коментарем та аналізом. Реферативний переклад. Лексико-граматичний аналіз та переклад тексту.	12
12.	Особливості написання доповіді на тему інтерпретації англомовного тексту та його перекладу. Реферативний переказ. Реферативний переклад. Презентації доповідей. МКР 1.	12
Всього годин самостійної роботи в 8 семестрі:		144

8. Зразки контрольних питань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

**VIII семестр
Питання до заліку**

CREDIT QUESTIONS

1. Explain the essence of the terms “translation”, “science and technical translation”.
2. Write about the peculiarities of scientific article.
3. What is translation of the scientific and technical texts?.
4. Write about General Features of the Scientific and Technical Style
5. What are Grammar Peculiarities of the Scientific and Technical Style?
6. Explain the essence of the grammar problems of translation of science texts.
7. What ways of conveying passive constructions in translation do you know?
8. Speak about translation of verbal constructions
9. What ways of rendering the lexical and grammatical meanings of the Infinitive do you know?
10. What ways of translating the Objective with the Infinitive construction do you know?
11. What ways of translating the Subjective with the Infinitive Construction do you know?
12. Write about the problem of equivalency in translating distinctive metaphors.
13. What ways of translating modal verbs can and could do translators use?
14. What practices for translation of legal documents do you know?
15. Offer possible Ukrainian passive transforms for the English passive voice constructions
16. Write about ways of Translating Infinitival Complexes.
18. Give the Brief Description of the Several Views of the Drawings and their Translation
19. What ways of translation of Nominative Absolute Participial Constructions do you know?
20. What ways of translating Gerund do you know?
20. What is a Patent? How should you translate it?
21. What are the forms of intellectual property protection?
22. What kind of protection does a copyright provide?
23. What practices for translation of patent documents do you know?
24. What phrases typical for the science and technical translation do you know/ Give their examples and translation
25. What practices for translation of scientific articles do you know?
26. What ways of translating the titles do you know?
27. Speak about the peculiarities of the title and abstract translation
28. What kind of information is included in the official patent bulletin?
29. Explain the meaning of the term “Estuary English” and give your translation of it .
30. What ways of translating Participle I do you know?
31. What ways of translating modal verb <i>should</i> can you indicate?

32. What grammar peculiarities of the Scientific and Technical Style can you remember?
33. How are causative structures translated?
34. What ways of translating modal verb "would" can you write about?
35. What ways of translating modal verb "may" can you write about?
36. What ways of translating modal verb "ought to" can you write about?
37. Speak about the translation of phraseological units.
38. What is the role of context in science and technical translation?
39. What groups of idiomatic word combinations do you know and how are they translated?
40. Write about different styles and characterize science and technical style.
41. Write about the translation of terms in scientific articles on agriculture.
42. Write about grammar aspects of translation.
43. Analyze syntactic means in scientific article and their translation.
44. How are structures like "one can't but mention" translated? What other structures can you name?
45. What are the peculiarities of the title's translation?

Приклади комплектів тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ, КОМПЛЕКТИ ТЕСТІВ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ ЗАСВОЄННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТАМИ

Test 1. Read the following task and choose the correct answer. Write the correct letter on the answer sheet.

1. 'Intersemiotic translation' is:
 - a. An interpretation of verbal signs by means of other signs of the same language;
 - b. An interpretation of verbal signs by means of signs of non-verbal sign system;
 - c. An interpretation of verbal signs by means of some other language.
2. Pragmatic equivalence is the opposite in the meaning to:
 - a. Semantic equivalence;
 - b. Dynamic equivalence;
 - c. Formal equivalence;
 - d. Communicative equivalence.
3. Compensation is used when translating:
 - a. Scientific terms;
 - b. Genuine international words;
 - c. Puns and jokes.
4. Informative translation doesn't deal with the translation of:
 - a. Newspaper materials;
 - b. Scientific and technical texts;
 - c. Film scripts and novels.
5. Choose the main methods of translation (choose all correct options):
 - a. Adaptation;
 - b. Compensation;
 - c. Communicative translation
 - d. Literal translation;
 - e. Antonymic translation;
 - f. Free translation.

6. Choose the main types of equivalent-lacking words (write all the correct variants).
 - a. Neologism;
 - b. Genuine international words;
 - c. Lexical lacunas;
 - d. Pseudo-international words
 - e. Realia words.

7. Soundproofs booths are used for the purpose of:
 - a. Simultaneous interpreting;
 - b. Bilingual interpreting.

8. Interpreters should always speak:
 - a. In the third person singular;
 - b. In the first person;
 - c. Using personal pronouns.

9. What type of lexical transformation do we normally use when translating puns and jokes?
 - a. Replication;
 - b. Transposition;
 - c. Compensation;
 - d. Antonymic translation.

10. Which type of grammatical transformations presupposes the change of word order?
 - a. Antonymic translation;
 - b. Addition;
 - c. Replacement;
 - d. Transposition.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

На основі джерел знань:

1. словесні (пояснення, дискусія, бесіда);
2. наочні (ілюстрування, демонстрація);
3. практичні (виконання вправ).

На основі характеру навчально-пізнавальної діяльності студентів:

1. перцептивні;
2. репродуктивні,
3. продуктивні (креативні, розвитку критичного мислення, проблемного викладання, евристичні та дослідницькі).

На основі дидактичних цілей:

1. формування умінь та навичок;
2. закріплення навчального матеріалу;
3. перевірки і оцінки знань, умінь і навичок.

На основі характеру навчально-пізнавальної діяльності студентів:

4. перцептивні;
5. репродуктивні,
6. продуктивні (креативні, розвитку критичного мислення, проблемного викладання, евристичні та дослідницькі).

На основі дидактичних цілей:

4. формування умінь та навичок;
5. закріплення навчального матеріалу;
6. перевірки і оцінки знань, умінь і навичок.

Методи усного контролю – це бесіда, розповідь, роз'яснення, читання тексту. Усний контроль як поточний проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі. Контроль органічно поєднується з повторенням пройденого, є засобом для закріплення знань та умінь, розвитку мови, пам'яті, мислення студентів.

Методи письмового контролю (самостійна і контрольна робота, твір, есе, реферат) забезпечують глибоку і всебічну перевірку засвоєння матеріалу, оскільки вимагають комплексу знань і умінь студента. У письмовій роботі студентів необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних завдань, проблем, давати оцінку.

Дидактичний тест (досягнень) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

10. Форми контролю

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до календарного тематичного плану викладання дисципліни, де зазначено види і терміни контролю.

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

Для обліку і реєстрації показників успішності використовується рейтингова відомість успішності студентів.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (від 26.04.2023 р. протокол № 10)

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

Рейтинг здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни у балах переводиться у національні оцінки згідно з табл. 1.

Таблиця 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

12. Навчально-методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни.
2. Конспект лекцій.
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1965>
3. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів.
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1965>
4. ЕНК на платформі elearn
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1965>

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Коваленко А.Я. Науково-технічний переклад. Навчальний посібник, 4-е вид. – Тернопіль: Видавництво "Лібра Терра", 2018. – 232 с.
2. Олійник А.Д., Олійник О.О. Основи письмового перекладу науково-технічних текстів. Посібник для студентів аграрних і технічних ВНЗ. – К.: УкрІНТЕІ, 2010. – 127 с.
3. Науково-технічний переклад з англійської мови: навч. посіб. / Н. П. Бідненко, М. С. Бірюкова; – Дніпровський ун-т Альфреда Нобеля, 2018. – 243 с.
4. Палькевич О.С. Посібник до вивчення курсу «Основи усного перекладу та реферування» / О.С. Палькевич. – Д.: РВВ ДНУ, 2017 – 32 с.
5. Переклад технічної документації: методичні рекомендації до самостійної роботи студентів-спеціалістів ФЛ денної форми навчання спеціальності 7.020303 «Переклад» / Укладач: В.М. Білицька – К.: НТУУ «КПІ», 2018. – 35 с.
6. Перекладацький практикум. Науково-технічний переклад для студентів IV курсу факультету «Референт-перекладач»– Переклад / Нар. укр. акад., [каф. теорії і практики перекладу ; авт.-упоряд. М.Ф.Чемоданова]. – Х. : Вид-во НУА. 2019. 34 с.
7. Дерік І.М. Конспект лекцій навчальної дисципліни «Основи науково-технічного перекладу» для здобувачів вищої освіти першого року навчання, другого (магістерського) рівня факультету іноземних мов за спеціальністю 035 Філологія (переклад з англійської, китайської українською)dspace.pdpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/15777
8. «Переклад іноземної наукової літератури» – Available at [http://eir.zntu.edu.ua/bitstream > MV_Yarumbash](http://eir.zntu.edu.ua/bitstream/MV_Yarumbash).
9. Репрезентація ролі перекладу у науково-технічному дискурсі. – Available at: [https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream > Susidenk...PDF](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/Susidenk...PDF)